

LAKEUDEN URSA RY.

Toimintakertomus vuodelta 2008

Toimintakertomuksen sisältö:

1. Tietoa yhdistyksestä	3
1.1 Yhdistyksen toimitilojen sijainti ja yhteystiedot.....	3
1.2 Jäsenmäärä.....	3
1.3 Jäseneksi liittyminen.....	3
1.4 Toiminnan rahoitus	3
1.5 Jäsenkokoukset.....	4
1.6 Hallinto 2008	4
1.7 Kirjasto ja lainaustoiminta	4
1.8 Kirjahankinnat yhteistilauksina	5
1.9 Havaintolaitteet	5
1.10 Luennot	5
2. Toiminta ja tapahtumat	6
2.1 Jäsenillat.....	6
2.2 Tähtinäytökset	6
2.3 Havainnoillat	6
2.4 Valtakunnallinen tähtiharrastusviikko 22.-28.9.2008.....	6
3. Matkat ja retket	7
3.1 Valtakunnalliset harrastustapahtumat.....	7
3.2 Exkursio Meteoriihi-observatoriolle	7
4. Tiedotustoiminta ja julkisuus	7
4.1 Jäsenlehti ja Internet.....	7
4.2 Tiedottaminen.....	7
4.3 Lehtiartikkelit	7
4.4 Radio- ja TV-haastattelut.....	8
5. Sahannevan observatorio	8
5.1 Toiminnasta lyhyesti.....	8

1. Tietoa yhdistyksestä

1.1 Yhdistyksen toimitilojen sijainti ja yhteystiedot

Yhdistyksen toimitilat sijaitsevat Sahannevan observatoriolla, Tähtitornintien varrella Honkaskylän läheisellä Sahannevalla. Virallinen osoite on Tähtitornintie 76, 60200 SEINÄJOKI.

Yhdistyksen yleinen sähköpostiosoite (sihteerille) on lakeus-ursa@lakeudenursa.fi

Yhdistyksen kotisivut löytyvät osoitteesta <http://www.lakeudenursa.fi>

1.2 Jäsenmäärä

Vuoden 2008 lopussa yhdistyksen jäsenmäärä oli yhteensä 243 henkilöä, tällä jäsenmäärällä Lakeuden Ursa kuuluu Suomen kolmen suurimman tähtiharrastusyhdistyksen joukkoon.

1.3 Jäseneksi liittyminen

Yhdistyksen kotisivuilta www.lakeudenursa.fi löytyy jäsenanomuslomake, joka täytetään yhdistykseen liittymistä varten. Jäsentietolomakkeella voi ilmoittaa myös osoitteenmuutoksen. Jokainen uusi jäsen liitetään oletusarvoisesti yhdistyksen sähköpostilistalle sjursa-l@ursa.fi. Tällä pyritään saamaan yhdistyksen tiedotustoiminta mahdollisimman kustannustehokkaaksi ja ympäristöä säästäväksi.

Kotisivujen lisäksi Lakeuden Ursan jäseneksi voi liittyä myös jäsenilloissa tai muissa yhdistyksen järjestämissä harrastustapahtumissa ilmoittamalla asiasta yhdistyksen toimihenkilöille ja maksamalla jäsenmaksun. Halukkuutensa liittyä voi ilmoittaa myös sähköpostilla.

1.4 Toiminnan rahoitus

Yhdistyksen toiminnan tärkein rahoituskanava ovat luonnollisesti jäsenmaksutuotot, jotka kuitenkin kattavat ainoastaan n. 20 % yhdistyksen vuotuisesta rahantarpeesta. Lisäksi toimintaa rahoitetaan yritysten ja yksityisten antamilla lahjoituksilla sekä kunnilta saatavilla toiminta-avustuksilla (jotka kuitenkin jäävät melko pieniksi). Satunnaisesti toimintaan saadaan apurahoja eri säätiöiltä.

Tiivistelmä yhdistyksen tuloslaskelmasta vuodelta 2008:

Jäsenmaksutulot olivat	1.949,00 €
Tähtinäytöstulot (yleisö- ja tilausnäytökset)	1.515,00 €
Toiminta-avustukset Seinäjoelta	900,00 €
Toiminta-avustukset Ilmajoelta	300,00 €
Tilinpäätös osoitti voittoa	26,20€

1.5 Jäsenkokoukset

Kevätkokous pidettiin 29.3.2008 Sahannevan observatoriolla. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen määräämät kevätkokousasiat sekä syyskokouksesta siirtynyt tilintarkastajan valinta.

Syyskokous pidettiin 22.11.2008 Sahannevan observatoriolla. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen määräämät syyskokousasiat. Vuodelle 2009 hallitukseen valittiin uudelleen varsinaisista jäsenistä erovuorossa olevat Tuomas Huuki ja Janne Vikman, sekä varajäsenistä Tapani Koskiniemi ja Maarit Alkkiomäki.

1.6 Hallinto 2008

Hallituksen jäsenet ja toimihenkilöt vuonna 2008 olivat:

Puheenjohtaja	Marko Myllyniemi
Varapuheenjohtaja	Kalevi Lehtimäki
Sihteeri	Eeva-Liisa Vaivila
Rahastonhoitaja	Janne Vikman
Hallituksen jäsenet	Kalevi Lehtimäki Eeva-Liisa Vaivila Tuomas Huuki Janne Vikman
Varajäsenet	Tapani Koskiniemi Maarit Alkkiomäki Erkki Tervola Niko Honkonen
Tilintarkastaja	Jyrki Oksanen
Varatilintarkastaja	Juha Koivisto

Hallitus kokoontui vuoden 2008 aikana 4 kertaa. Kokouksissa valmisteltiin sääntömääräisiä kokouksia ja muita yhdistysasioita.

1.7 Kirjasto ja lainaustoiminta

Yhdistyksellämme on oma kirjasto observatoriolla ja se on kaikkien jäsenten käytettävissä. Kirjaston lehtiosastolta löytyy *Tähdet ja Avaruus* -lehden vuosikerrat vuodesta 1975 alkaen, *Ursa Minor* -lehtien vuosikertoja sekä runsas valikoima ulkomaisia tähtitiedelehtiä (mm. *Sky & Telescope*, *Astronomy*, *Deep Sky*, *Astrophotography*).

Vuonna 2008 kirjastoon saatiin Ursalta 5 uutta kirjaa, jotka olivat:

- ⊕ Tähdet 2009 - Ursan vuosikirja
- ⊕ Maailmankaikkeus 2009-2010
- ⊕ Maapallon mittaaja - V.A. Heiskasen elämä
- ⊕ Aurinkokunta uusiksi
- ⊕ Universumin pimeä puoli
- ⊕ Katse taivaalle - 400 vuotta kaukoputken historiaa
- ⊕ Kätkeyty maailmankaikkeus

Valtakunnallisen Ursan vuotuisella kirjalahjoituksella on merkittävä osuus uusien kirjojen

saannissa yhdistyksen kirjastoon, joten siitä kaikki kiitos Ursalle. Yhdistyksen omilla varoilla uusia kirjoja pystytään hankkimaan ainoastaan satunnaisesti.

Kirjaston kirjat ja lehdet ovat kaikkien yhdistyksen jäsenten lainattavissa, periaatteellinen lainausaika on noin yksi kuukausi. Lainaukset ja niiden palautukset merkitään erityiseen lainauskansioon, joka löytyy tornilta.

Lainattavassa materiaalissa poikkeuksen tekevät Tähtiaika ja Tähdet ja Avaruus -lehden sekä Sky & Telescope -lehtien 1970-lukujen vuosikerrat, joiden lainaus on mahdollista ainoastaan hallituksen jäsenille, johtuen niiden jokin asteisesta harvinaisuusstatuksesta. Näiden sisältöön tutustuminen on kuitenkin kaikille mahdollista observatorion kirjastossa.

Jäsenet käyttivät yhdistyksen kirjastoa ahkerasti kerhoiltojen ja erilaisten muiden tilaisuuksien yhteydessä, minkä lisäksi vuoden 2008 aikana kirjastossa kertyi kaikkiaan 48 lainaustapahtumaa.

1.8 Kirjahankinnat yhteistilauksina

Lakeuden Ursan jäsenillä on mahdollisuus hankkia yhdistyksen kautta Ursan julkaisemia kirjoja edullisina yhteistilauksina. Syksyllä tilattiin Tähdet 2009 -vuosikirjaa ja muutamia muita Ursan julkaisuja yhteistilauksena. Observatoriolla pyritään pitämään pientä varastoa Planisfäärejä sekä Tähdet -vuosikirjoja myynnissä.

1.9 Havaintolaitteet

Observatorion päähavaintolaite on 14" Meade LX200GPS Schmidt-Cassegrain -teleskooppi, jonka peilin läpimitta on siis 370 mm ja vapaa apertuuri 356 mm, sekä polttoväli 3556 mm.

Keväällä 2008 yhdistykselle hankittiin Sky-Watcher Equinox-100 Pro -linssiteleskooppi, joka on suunniteltu erityisesti valokuvauskäyttöön. Teleskoopin linssin läpimitta on 100 mm ja polttoväli 900 mm.

Lisäksi Yhdistyksen käytössä on vuonna 1987 hankittu JS-Observatoryn valmistama 205/1000 mm ekvatoriaalinen Dobson-teleskooppi, jota käytetään pääasiassa yhdistyksen Aurinkonäytösten pitämiseen.

Yhdistyksellä on myös toinen, 203/1000 mm peiliteleskooppi, jossa on seurantamoottorilla varustettu ekvatoriaalinen Dobson-jalusta. Itse teleskooppi odottaa kunnostusta, kuten mm. uutta tarkennuslaitetta.

1.10 Luennot

Vuoden 2008 aikana ei pidetty yhtään yleisöluentoa johtuen siitä, että muutama vuosi sitten Helsingin yliopiston vapaan sivistystyön toimikunta muutti rahoitustaan siten, että luennoitsijoiden palkkiot korvataan ainoastaan Etelä-Suomen läänissä, eikä yhdistyksellä itsellään ole varaa luento- ja matkakorvausten maksamiseen.

2. Toiminta ja tapahtumat

2.1 Jäsenillat

Vuoden aikana pidettiin sekä kevätkaudella että syyskaudella joka toinen keskiviikko jäseniltoja, kesäkaudella (kesä-heinäkuu) pidettiin molempina kuukausina yksi jäsenilta. Kerhoilloissa keskusteltiin luonnollisesti tähtitieteestä, sen harrastamisesta, havaintovälineistä ja yhdistyksen toiminnasta sekä pidettiin tähtinäytöksiä kelin salliessa. Jäseniltoja kertyi vuoden aikana kaikkiaan parisenkymmentä.

2.2 Tähtinäytökset

Tähtinäytökset yleisölle pidettiin kerhoiltojen yhteydessä. Kevätkaudella ainoastaan muutama harva näytös pystyttiin toteuttamaan suunnitellusti pilvisten iltojen vuoksi.

Syyskausi oli kelien osalta huomattavasti parempi, ja esimerkiksi valtakunnallisella tähtiharrastusviikolla selkeitä kelejä riitti jokaiselle avoimien ovien illalle. Myös tavallisina iltoina pidettävistä näytöksistä suurin osa toteutui.

Kevätkaudella observatorioon ja maailmankaikkeuden ihmeisiin kävi tutustumassa toista-kymmentä koululais- ja aikuisryhmää sekä yksi yritysryhmä. Syyskaudella tahti oli hieman rauhallisempi, vain neljä ryhmää.

2.3 Havainnoillat

Sähköjen puutteen vuoksi havaintoryhmä ei kovin merkittäviä havainnoiltoja pystynyt järjestämään, kevätkaudella merkittävin oli maaliskuinen kuunpimennys ja syyskaudellakin ainoastaan pari-kolme harjoitteluiltaa.

2.4 Valtakunnallinen tähtiharrastusviikko 22.-28.9.2008

Lakeuden Ursa osallistui Valtakunnallisen tähtiharrastusviikon viettoon pitämällä avoimet ovet observatoriolla kolmena iltana. Kävijämäärät olivat suunnilleen 20+50+30, yhteensä noin 100 henkilöä. Uusia jäseniä yhdistykseen liittyi kolme.

3. Matkat ja retket

3.1 Valtakunnalliset harrastustapahtumat

Maaliskuussa yhdistyksen puheenjohtaja Marko Myllyniemi ja varapuheenjohtaja Kalevi Lehtimäki osallistuivat Lakeuden Ursan edustajina Laitapäiville Artjärven observatoriolla.

Yhdistyksen varapuheenjohtaja Kalevi Lehtimäki osallistui Lakeuden Ursan edustajana Warakauden Kassiopeian järjestämälle Cygnus 2008 -kesäleirille, joka pidettiin Varkaudessa heinäkuun loppupuolella.

3.2 Exkursio Meteorihi-observatoriolle

Lakeuden Ursalaiset tekivät lauantaina 4.10.2008 mielenkiintoisen ja kaikin puolin antoisan ekskursion *Vaasan Andromedan* Meteorihi-observatoriolle, joka sijaitsee Söderfjärdenin meteoriittikraatterin peltoaukeiden keskivaiheilla.

4. Tiedotustoiminta ja julkisuus

4.1 Jäsenlehti ja Internet

Yhdistyksemme julkaisee *Kassiopeja* -nimistä jäsenlehteä, jonka yhdistyksen jäsenet saavat jäsenetuna ilmaiseksi, minkä lisäksi lehti on postitettu useimpien tähtiharrastusyhdistysten kirjastoon.

Ilmestymistiheys on ollut keskimäärin kerran vuodessa, mutta vuoden 2008 aikana lehdestä ei ilmestynyt numeroa resurssipulasta johtuen.

Yhdistyksen kotisivut löytyvät nykyään oman verkkotunnuksen, www.lakeudenursa.fi, takaa. Sahannevan observatorion sivut puolestaan löytyvät osoitteesta torni.lakeudenursa.fi.

Yhdistyksen toiminnasta puolestaan tiedotetaan sähköpostilistalla sjursa-l@ursa.fi, jonka palvelun meille edelleen tarjoaa valtakunnallinen URSA (samoin kuin tapahtumakalenterin). Pari vuotta sitten päätettiin liittää jokainen sähköpostin omaava yhdistyksen jäsenen sähköpostilistalle automaattisesti, ellei jäsen tätä erikseen kiellä. Sähköpostilistalle liittyminen käy kätevästi yhdistyksen kotisivujen kautta tai ilmoittamalla liittymishalukkuudesta yhdistyksen toimihenkilöille.

Ympäristönsuojelullisten näköseikkojen kannalta on järkevää käyttää sähköistä tiedottamista aina, kun se vain on mahdollista. Sähköpostia käyttämällä säästyy paitsi paperia ja värijauhetta (joka vaikuttaa suoraan luontoon) niin myös postikulut, joka vaikuttaa yhdistyksen talouteen.

4.2 Tiedottaminen

Jäsenilloista ja muusta Lakeuden Ursan toiminnasta tiedotettiin paikallisten Etelä-Pohjanmaan ja Ilkka-lehtien seuratoimintapalstalla sekä Tähdet ja Avaruus -lehdessä. Näiden lisäksi toiminnasta tiedotettiin yhdistyksen kotisivujen tapahtumakalenterissa sekä sähköpostilistalla.

4.3 Lehtiartikkelit

Yhdistyksen näkyvyys lehtiartikkeleissa oli viime vuonna luvattoman heikkoa, ainoastaan syyskuussa Tähtiharrastusviikon lehdistöiedote julkaistiin Ilkassa, Pohjalaisessa ja Ilmajoki-lehdessä, sekä Pohjalaisessa Tähtiharrastusviikolla tehty artikkeli.

4.4 Radio- ja TV-haastattelut

Radio- tai TV-haastatteluita ei vuoden 2008 aikana annettu.

5. Sahannevan observatorio

5.1 Toiminnasta lyhyesti

Observatorion toimintamahdollisuudet paranivat huomattavasti helmikuun alussa 2008, kun kauan kaivatut sähköt saatiin vihdoin vedettyä.

Kevättalvella observatorioon ja maailmankaikkeuden ihmeisiin kävi tutustumassa parisenkymmentä koululais- ja aikuisryhmää, joiden lisäksi alkukesästä kävi yksi yritysryhmä.

Syyskaudella torniin kävi tutustumassa pari aikuisryhmää ja pari koululaisryhmää.

Keväällä Meaden rinnalle hankittiin 100 mm:n *Sky-Watcher Equinox 100 Pro 2* linssiteleskooppi, jonka tärkeimpiin ominaisuuksiin kuuluvat ED-lasista hiotut linssit ja valokuvausta ajatellen 2-nopeuksinen tarkennuslaite.

Kevättalvella ja alkusyksystä päästiin jälleen toteuttamaan muutamia tähtikuvauskokeiluja, joiden perusteella keväällä hankittu *Equinox* osoittautui erinomaiseksi kuvausputkeksi, sillä tarkentaminen onnistui melko hyvin sellaisellakin kameralla, jossa ei ole nk. Liveview -tarkennusominaisuutta. Loppusyksystä pilviset säät estivät suurimman osan kuvausmahdollisuuksista.